

VIERDE ZONDAG van de ADVENT: 22 – 12 - 2013

WELKOM EN INLEIDING

Goedemorgen en welkom, welkom als je samen met anderen bent gekomen, welkom als je de weg alleen bent gegaan, welkom met je eigen kunnen of niet meer kunnen, met je verlangens, pijn, vreugde, herinneringen. We leven in het winterdonker naar Kerstmis en het jaareinde toe en het is goed om even tijd te nemen voor wat verstillig en inkeer, om met de Adventsprofeet Jesaja en met Jozef-de man-van-Maria te mogen dromen. De eeuwige God wil zich nog wel eens openbaren in dromen en visioenen.

OVERWEGING

Een tijdje geleden zou ik een afspraak maken met een eerste-jaars-studente. Ze wilde wat méér weten van het kloosterleven. “Mag het op een avond ná GTST? Ze keek me trouwhartig aan. Ik had geen flauw idee wat ze bedoelde. GTST??

Juist: “Goede Tijden, Slechte Tijden” ... dus!

De term is in me blijven dóórklinken de dagen erna en doorgedrongen tot in deze overweging. Goede en slechte tijden – toch eigenlijk wèl een puntige aanduiding. Wat en wie maken de tijden goed of slecht?

Augustinus riep het al in de vierde eeuw: “Wij mensen, wij maken de tijden.”

En sinds mensenheugenis verlangen we naar goede tijden.

Neem de verhalen van vandaag: het waren slechte tijden in de dagen van Jesaja, een tijd van machthebbers en kleinhouders, hard en meedogenloos. En toch, middenin de verschrikkingen van hun eigen geschiedenis, bleven mensen verlangen naar een ander verhaal: een geschiedenis-van-Godswege. En ze hoorden woorden van gerechtigheid tegen beter weten in, woorden van geloof in toekomst: woorden van belofte:

“De jonge vrouw is zwanger, zij zal spoedig een zoon baren en hem Emmanuel noemen.”

De goede tijden zullen komen na de slechte...”

En de mensen gingen weer opnieuw hopen en verlangen. Ook onze tijd kent haar slechte tijden: de meedogenloosheid in het grote wereldgebeuren, en – ja – ook in onze eigen kleine leven:

- zorgen die alles overhoop gooien,
- ernstige ziekte, dreigend ontslag en werkelijk ontslag,
- problemen in de relatie en zorgen om de kinderen,
- gemis en verdriet om een afscheid

Maar onze tijd kent ook haar Jesaja's, haar profeten, die feilloos de vinger leggen op de zere plekken. Ze worden gehaat, gevreesd en soms monddood gemaakt, maar zij zwijgen niet, ze nodigen ons uit, troosten, laten ons een glimp van licht zien, lachend door hun tranen heen.

Ook het evangelieverhaal heeft het over een visioen, een droom:

Jozef-de-man-van-Maria krijgt een droom. Hij wordt aangesproken als zoon van David. God gaat mens worden – door Maria – in Jezus.

Dat betekent dat niet menselijke vruchtbaarheid – niet vlees en bloed dus – de toekomst veilig kunnen stellen, maar dat leven doorgang vindt uit kracht van de Levende, de Eeuwige. Dwars tegen alle natuurwetten en regels in, want

bij God is niets onmogelijk

En dat brengt ons dichterbij de kern van wat Matteus vandaag in zijn droomverhaal over Jezus dóór wil geven. Hij probeert te zeggen: Wat deze mens Jezus geworden is voor de wereld en voor de eeuwen kan hij onmogelijk alleen van zijn vader en moeder hebben. Dat komt van veel verder. Dat stamt regelrecht van Israels God.

Het kind dat bestemd is Messias te zijn, licht van de wereld, is niet door mensen gemaakt, maar uit God geboren. Dat messiaanse heeft hij dus niet van Maria en Jozef, dáár zijn ze even niet aan te pas gekomen. Maar voor de rest is Maria de moeder en Jozef de vader. Het gáát er maar om dat in het leven van Jezus de bevrijdende kracht aan het licht is gekomen. Die heeft Hij onder ons voorgeleefd en dat gaat alle ouderschap en erfelijkheid te boven.

En zie, een engel des Heren verscheen Jozef in een droom: “Jozef, zoon van David, wees niet bang je vrouw Maria bij je te nemen, want het kind dat ze draagt, is verwekt door de heilige Geest.” Jozef zal de boodschap in de droom erkennen, want hij is een tsaddiek, een rechtvaardige. Hij maakt ruimte voor het grote mysterie. En de engel vertelt er nog bij, dat Jozef de naam over het kind moet uitroepen volgens de traditie in Israel: de vrouw brengt het kind ter wereld en de man roept de naam uit over het kind. En de stille Jozef – man van weinig woorden - doet zorgvuldig en aandachtig wat hij moet doen. Hij voegt de daad bij zijn droom, verbindt zijn naam met die van Maria en roept de naam uit over het kind: Jezus – Jehoshua – kind van Gods droom, van toekomst.

Waarom komen we in deze kerk toch altijd weer terug op dat grote verhaal, op dat weefsel van namen, dromen, signalen, diep uit de wereld aangewaaid?

Omdat het verhaal van Israel zich niet beperkt tot het eigen volk, maar zich uitstrekt tot een bevrijding voor alle volkeren. En dat is uniek in de geschiedenis.

Ik ken geen ander groot bevrijdingsverhaal, dat heel de mensheid omvat, inclusief ons – hier – vandaag: dat verhaal van...” Het zal geschieden...!”

Soms zijn we geneigd te roepen: “ Het zal wel..!” als we de wereld om ons heen bezien. Aan de andere kant is het een troost, dat die wereld van Jesaja, van Jozef, Maria en Jezus van Nazareth, dat diezelfde wereld er nog steeds is.

Dat wij, dankzij al die oeroude en jonge vrouwen en mannen, tegen beter weten in, nog steeds een leefbare wereld verwachten, dat hun grote verhaal nog nooit is uitverteld:

Baptiste Tuin o.p.